

W związku z pandemią i zdalnym nauczaniem pani Dyrektor poinformowała nas, że za zdalne nauczanie będziemy mieli płacone jak za etat, tzn. bez nadgodzin, a nie zgodnie z planem sprzed 12.03.2020. Czy dyrektor mógł podjąć taką decyzję?

2. W naszej szkole zmodyfikowano plan, dla dobra uczniów, plan ten został podany uczniom i wpisany do Librusa. Według nowego planu np. zamiast czterech matematyk, mam dwie na danym poziomie. Zwróciłam się do p. Dyrektor z prośbą o pozostawienie starego planu zajęć, ponieważ zaniepokoiła mnie ta decyzja.

Odpowiedź p. Dyrektor.

Drodzy Państwo,

chciałabym Państwa uspokoić w związku z modyfikacją planu. Ta modyfikacja jest dla ucznia,

tak, jak powiedział Minister po to, aby uczeń miał równomiernie rozłożony materiał. Państwa wymiar pracy pozostaje bez zmian, a to że uczniowie mają 2 matematyki zamiast 4 czy 3 j. polskie zamiast 5, ma usystematyzować ich pracę, nie powodować frustracji z powodu zbyt dużej ilości zadań. Proszę pamiętać, że lekcja zdalna to nie taka sama lekcja, jak lekcja w klasie. Teraz uczeń musi pracować sam, ze wszystkimi zadaniami. I jeśli na lekcji d ostawał i rozwiązywał 5 zadań, to teraz niech rozwiąże 2-3 zadania.

Jeśli chodzi o zapisy w rozporządzeniu odnośnie tygodniowego planu pracy, to są zapisy, które się wykluczają i to od dyrektora należy jak to będzie wyglądało w danej szkole. Zapewniam Państwa, że obecna ilość godzin, które są rozpisane w zmodyfikowanym planie, to nadal 18/18 dla nauczyciela, pomimo, że ma na przykład zapisane w planie 15 godzin polskiego.

Ja zdaję sobie sprawę, ile Państwo pracują, ile to wszystko wymaga wysiłku. Sama też mam lekcje i dodatkowe zadania wynikające z obecnej sytuacji oraz spraw bieżących.

Pomimo wszystko proszę o cierpliwość i wyrozumiałość.

Czy taka decyzja p. Dyrektor obroni nas przed rozliczeniem nas za godziny tylko wg wpisów w

Librusie. I dlaczego 18/18 skoro wg poprzedniego planu zajęć, koleżanki miały nadgodziny.

Odpowiedź radcy prawnego:

Minister Edukacji Narodowej Rozporządzeniem z dnia 20 marca 2020 r. (obowiązującym od dnia 25 marca 2020 r.) w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r. poz. 493,) wprowadził m.in. obowiązek zorganizowania zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Ustalił

także wymiar godzin zajęć prowadzonych w ten sposób. Zgodnie z § 7 ust. 1 tego Rozporządzenia zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia nauczyciel realizuje w ramach obowiązującego go przed dniem wejścia w życie rozporządzenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami albo na ich rzecz, a w przypadku godzin zajęć realizowanych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych - w ramach godzin ponadwymiarowych, o których mowa w art. 35 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215). Przepis ten stosuje się również do zajęć realizowanych przez nauczycieli w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty przed dniem wejścia w życie Rozporządzenia tj. od 12 marca 2020 r. (§ 11).

Nauczyciele/szkoły mają obowiązek realizowania tygodniowego rozkładu zajęć edukacyjnych - szkolnych planów nauczania określonych na podstawie arkusza organizacji szkoły opracowanego i zatwierdzonego w terminie do 29 maja każdego roku. Oczywiście, w trakcie roku szkolnego mogą się zdarzyć sytuacje wymagające dokonania zmian w organizacji pracy szkoły. Zatwierdzony arkusz organizacji szkoły może zostać zmieniony za pomocą aneksu.

W przypadku wprowadzenia zmian do zatwierdzonego arkusza organizacji szkoły po dniu 30

września, organ prowadzący szkołę lub przedszkole zatwierdza te zmiany w terminie 7 dni roboczych od dnia ich otrzymania. Zatem ewentualne zmiany w organizacji pracy szkoły (aneks) dyrektor powinien zgłaszać do akceptacji organu prowadzącego przed datą ich wprowadzenia. Przy wprowadzaniu zmian do zatwierdzonego arkusza organizacji szkoły uzyskać należy opinię zakładowej organizacji związkowej oraz organu sprawującego nadzór pedagogiczny – zgodnie z procedurą określoną w § 17 ust. 7 - 12 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2019 r. poz. 502).

Przepisy szczególnych rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej dotyczących funkcjonowania jednostek systemu oświaty w okresie epidemii, nie dokonują zmian w treści tego rozporządzenia. W chwili obecnej zatem szkoły działają w oparciu o zatwierdzone przez organ prowadzący arkusze organizacyjne.

Przydziału godzin ponadwymiarowych, jak i zwolnienia z obowiązku ich realizacji, dokonuje dyrektor szkoły, który wykonuje czynności z zakresu prawa pracy. Te decyzje należą do sfery organizacyjnej pracodawcy i pracodawca w tym zakresie posiada swobodę decyzji. Sąd Najwyższy (w wyroku z 12 maja 2004 r., I PK 454/03) stwierdził, że praca w godzinach ponadwymiarowych nie stanowi uprawnienia nauczyciela, lecz jest jego obowiązkiem, jeżeli została zarządzona zgodnie z powołanym przepisem. Stanowi ona dodatkowe obciążenie dla nauczyciela, wykraczające poza jego normalne powinności wynikające z aktu mianowania, dopuszczone przez prawo w szczególnych sytuacjach określonych art. 35 Karty nauczyciela.

Jednocześnie Sąd ten stwierdził, że zdjęcie z nauczyciela tego dodatkowego obowiązku przez nieprzydzielenie pracy w godzinach ponadwymiarowych nie może być uważane za pogorszenie warunków pracy. Jeżeli zatem odebranie przydzielonych nauczycielowi godzin ponadwymiarowych dokonywane jest bez ograniczania wymiaru zatrudnienia określonego w akcie mianowania lub umowie o pracę, to nie stanowi to podstawy do stosowania sformalizowanej procedury w formie ograniczenia zatrudnienia czy wypowiedzenia zmieniającego. Dyrektor szkoły w drodze zwykłego pisma może odebrać nauczycielowi przydzielone wcześniej godziny ponadwymiarowe lub nie przydzielić ich na kolejny okres, jeżeli okres poprzedniego przydzielenia tychże godzin zakończył się. Nauczyciel nie ma zatem roszczenia o przydział godzin ponad obowiązujący go wymiar zatrudnienia.

Godziny ponadwymiarowe realizowane są bowiem w szczególnych wypadkach, podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania. Co do zasady godziny ponadwymiarowe przydzielane są danemu nauczycielowi na cały rok szkolny. W piśmie informującym o przydziale tych godzin dyrektor szkoły informuje nauczyciela o ich liczbie

oraz realizowanych zajęciach w ramach tych godzin. Jeżeli dyrektor szkoły podejmie decyzję o odebraniu nauczycielowi części lub wszystkich godzin ponadwymiarowych, to nie stosuje w tym przypadku żadnych form prawnych zmieniających wymiar zatrudnienia. Nie stosuje więc zarówno porozumienia zmieniającego czy wypowiedzenia zmieniającego.

Decyzja ta bowiem nie stanowi pogorszenia warunków pracy. W takim przypadku dyrektor szkoły zobowiązany jest jednak przekazać nauczycielowi pisemną informację o zmniejszeniu liczby godzin ponadwymiarowych bądź o całkowitym odebraniu. Brak zgody nauczyciela na zmniejszenie wymiaru godzin ponadwymiarowych lub całkowite ich zabranie nie ma mocy wiążącej dla decyzji dyrektora - sprzeciw nauczyciela nie ma dla dyrektora mocy wiążącej.

Samodzielna decyzja Dyrektora o odebraniu nauczycielowi godzin ponadwymiarowych (do której jest uprawniony) nie może jednak wpływać na zmianę obowiązującego harmonogramu/planu zajęć, poprzez np. zmniejszenie wymiaru zajęć. Takie bowiem zmiany wymagają uprzedniego zatwierdzenia przez organ prowadzący szkołę, w trybie opisanym powyżej.

Rozporządzeniem z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 Minister Edukacji Narodowej upoważnił Dyrektora szkoły do ustalenia zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia. Rozporządzenie to jednak nie określa żadnych wskazówek normatywnych odnośnie sposobu zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub innego sposobu kształcenia, zatem uznać należy, że wprowadza w tej kwestii praktycznie całkowitą swobodę decyzyjną po stronie dyrektora szkoły i organu prowadzącego szkołę.

Zatem wynagrodzenie z tytułu pracy w godzinach ponadwymiarowych powinno zostać wypłacone, jeżeli z tygodniowego rozliczenia wykonanych prac, ustalonego przez dyrektora szkoły, wynikać będzie, że nauczyciel wykonywał pracę w wymiarze przekraczającym tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć.

Reasumując:

- nauczyciel/szkoła ma obowiązek realizować tygodniowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w ramach obowiązującego go przed 12 marca 2020 r. planem. Zmodyfikowanie tego planu w związku z zaistniałym stanem epidemii i dostosowanie go do potrzeb i możliwości związanych ze zdalnym nauczaniem nie może wpływać na ograniczenie wynagrodzenia;

- co do zasady dyrektor szkoły jest uprawniony do odebrania nauczycielowi przydzielonych wcześniej godzin ponadwymiarowych w trakcie roku, nie może w ten sposób jednak samodzielnie zmienić obowiązującego harmonogramu zajęć (poprzez zmniejszenie wymiaru tych zajęć);

Dodam również, iż stanowisko w tej sprawie zajął już Dolnośląski Kurator Oświaty w piśmie z dnia 2 kwietnia 2020 r. skierowanym do dyrektorów szkół w którym jednoznacznie stwierdził, że ani dyrektor szkoły, ani organ prowadzący, ani organ nadzoru pedagogicznego, jakim jest kurator oświaty, nie może zmniejszać liczby godzin wynikających z ramowych planów nauczania i zawartych w szkolnych planach nauczania. Próby zmniejszania liczby godzin obowiązkowych zajęć dydaktycznych wynikających z ramowych planów nauczania i zawartych w szkolnych planach nauczania w warunkach nauczania na odległość stanowią naruszenie prawa.

radca prawny

Radosław Pietrzak

Zielona Góra